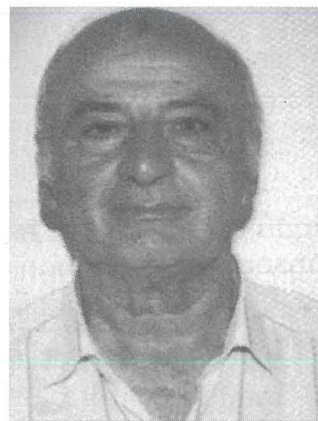

Il-Konsagrazzjoni tal-Knisja Parrokkjali L-akbar Jum fl-istorja tar-raħal

kitba ta' Julian Bezzina

L-akbar jum fl-istorja tar-raħal tagħna kien it-22 t'April, 1736, jum il-Konsagrazzjoni tal-Knisja Parrokkjali u d-dedikazzjoni tagħha lil San Bartilmew. Dan għaliex il-konsagrazzjoni tal-knisja tisser li meta l-antenati tagħna lestew id-Dar t'Alla, flimkien maċ-ċelebrant, l-Isqof Paolo Alpheran de Bussan, u skond ir-rit solenni tal-Knisja huma talbu lil Alla biex jinżel u joqgħod fiha. Hekk kien għamel Salamun meta lesta t-Tempju ta' Ġerusalem madwar is-sena 960 qabel Kristu. Salamun dak inhar qal: "Għalhekk jien bnejtlekdar fejn tghammar post fejn toqgħod għal dejjem". (Sl. 1.8.13). Hekk qalu missirijietna dak inhar.

Mis-seklu 4, il-Knisja bdiet tikkonsagra l-knejjes tagħha. L-Isqof Eusebju ta' Cesarea, l-istoriku kbir tal-Knisja, jgħidilna li l-ewwel knisja li giet ikkonsagrata kienet dik ta' Tiru fis-sena 314 w.k. u wara kienet dik li nbriet fuq il-qabar ta' Kristu fis-sena 335 w.k.

Sentejn biss wara li twaqqfet il-parroċċa tagħna fl-1610, l-ewwel kappillan Dun Ġwann Battista Chetcuti ta' bidu għal bini tal-Knisja. Din inbriet fuq il-pjanta ta'

Tumas Dingli u bdiet tinbena meta dan il-perit magħruf għall-bini tal-knejjes kellu biss dsatax-il sena. Huwa mexxa x-xogħol sa ma tlesta l-bini tagħha fl-1638. Izda mbagħad kien fadal hafna xogħol xi jsir fiha. Żgur izda li din kienet bdiet tintuża qabel l-1675, għax il-Knisja ta' San Ġwann Battista li kienet qed tintuża bħala l-parroċċa f'dak iż-żmien inħattet u nbriet mill-ġdid. Il-Knisja parrokkjali nbriet fl-oqgħla post tar-raħal. Il-qisien tagħha jew aħjar is-simetrija hija haġa li tigbed l-ghajn għalkemm il-faċċata tagħha giet mibdula fl-1743. Ma nafux min għamel il-pjanta tal-faċċata izda żgur li kien bniedem kapaċi li wera l-hila tiegħu kif zamm il-qisien tagħha jaqblu mal-parti l-oħra. Din il-faċċata nbriet f'it wara l-konsagrazzjoni tal-knisja.

Meta laħaq Isqof ta' Malta Fra Paola Alpheran de Bussan fl-1728, dan sab hafna knejjes parrokkjali lesti u għadhom mhux ikkonsagrati għalkemm kienu ġa tberku u bdew jintużw. Il-kappillan ta' dak iż-żmien kien Dun Salvatore Zarb mir-raħal tagħna. Sa dak inhar tal-konsagrazzjoni hu kien għamel hafna opri fil-knisja. L-aħħar opra tiegħu kienet l-artal magġur tal-irħam, flimkien mas-slaleb tal-konsagrazzjoni. B'hekk il-knisja issa kienet lesta għal dan il-jum kbir.

L-isqof hareġ id-digriet tal-konsagrazzjoni u ngabu r-relikwi mqaddsa tal-marti. Dawn tqegħdu fil-knisja ta' San Nikola għall-qima tal-poplu. Skond ir-rit tal-konsagrazzjoni, tul il-lejl ta' qabel dan il-jum solenni,

il-kleru u l-poplu jghaddu l-lejl jitolbu u jaqraw is-salmi penitenzjali quddiem ir-relikwa mqaddsa. Il-kronista u kanċillier Dun Dumink Falzon hallielna rapport ta' x'sar dak in-nhar.

Kmieni fil-ghodu l-Isqof Fra Paolo Alpheran de Bussan flimkien ma' Mons. Adrijanu Gurgion u Mons. Giuseppe Costatio hallew ir-rahal tan-Naxxar u marru jaraw jekk il-Knisja Parrokkjali taghna kienetx imhejjija sewwa biex tiġi kkonsagrata. Imbagħad x'hin joħorġu mill-knisja din tingħalaq u jibqa' biss id-djaknu ġewwa. L-isqof imbagħad flimkien mal-oħrajn mar fil-knisja ta' San Nikola mnejn tibda l-purċissjoni. Meta l-isqof jasal fil-pjazza jibda jbierek il-hitana tal-knisja minn barra u malli jdur l-ewwel dawra hu jħabbat fuq il-bieb tagħha, tlett darbiet bil-baklu u jgħid: Infetħu o bibien ewlenija, infetħu o bibien ta' dejjem ħa jidhul is-Sultan tal-Glorja" u d-djaknu jwieġbu minn ġewwa: "Min hu dan.?" Id-djaknu hawnhekk jirrappreżenta lil San Pietru li f'idejh huma l-imfietah tas-sema. L-isqof jwieġbu: "Huwa Alla qawwi u setgħan". Id-djaknu ma jiftaħx u l-isqof jerga jbierek il-knisja minn barra u jħabbat mal-bieb. Id-djaknu jiftaħ il-knisja mat-tielet darba. Iċ-ċerimonja tal-konsagrazzjoni hija twila ħafna u ma jstax ikun li ngħiduha kollha iżda ngħidu biss li biex ibierek l-artal hu jagħmel taħlita ta' ilma, melħ, irmied u inbid (ilma Gregorjan) u jdur seba' darbiet mal-artal. Imbagħad jidilku biż-żejt tal-grizma, jpoġġi r-relikwi f'ħofra apposta f'nofs l-artal u jkaħħala. L-istess jagħmel fejn hemm is-saleb tal-konsagrazzjoni. Fl-aħħar jinħaraq ftit incens fuq l-artal u jingħad talb lill-Ispirtu s-Santu. Wara l-artal jintrama u ssir il-quddiesa. Waqt din iċ-ċerimonja jinqraw ħafna salmi penitenzjali u talb ieħor. Nafu li waqt il-quddiesa l-Isqof għamel priedka u billi dan ma kienx jaf Malti din giet imfissra minn Dun Mikiel Angelo Mamo. Din iċ-ċerimonja hija mfakkra b'lapida fuq wiehed mill-pilastri magġuri tal-knisja li tgħid: Dan il-bini li l-poplu devot ried jiddedika lil San Bartolomew Appostlu ġie kkonsagrat mill-Illustrissmu u Reverendissmu Mons. Fra. Paola Alpheran de Bussan skond ir-rit solenni 10 t'ijiem qabel il-kalendi ta' Mejju 1736. Ta' min ifisser li d-data hija miktuba kif kienu jiktbuha r-Rumani. Din tfisser li l-konsagrazzjoni saret 10 t'ijiem qabel l-ewwel ta' Mejju 1736 jiġifieri t-22 t'April 1736.

Ritratt antik ċirka 1950

